

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Olsztyn, dnia piątek, 7 czerwca 2024 r.

Poz. 2986

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN.4131.241.2024 WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

z dnia 4 czerwca 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40 z późn.zm.), stwierdzam nieważność § 3 pkt 2) uchwały Rady Miejskiej w Gołdapi Nr XC/633/2024 z dnia 30 kwietnia 2024 r. w sprawie pomników przyrody na terenie gminy Gołdap.

Uzasadnienie

Uchwałą wskazaną na wstępie, powołując jako podstawę art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy o samorządzie gminnym, art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie (Dz. U. z 2009 r., Nr 92, poz. 753) oraz art. 44 ust. 1, ust. 2 i art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r., poz. 1336 z późn.zm.), Rada Miejska w Gołdapi wskazała pomniki przyrody na terenie gminy, określając zakazy obowiązujące wobec ustanowionych pomników przyrody.

Uchwała wpłynęła do organu nadzoru w dniu 10 maja 2024 r.,

Materialną podstawę do uchwalenia przedmiotowej uchwały, stanowi przepis art. 44 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie przyrody, zgodnie z którym ustanowienie pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego następuje w drodze uchwały rady gminy, a uchwała podejmowana w tym przedmiocie określić ma nazwę danego obiektu lub obszaru, jego położenie, sprawującego nadzór, szczególne cele ochrony, w razie potrzeby ustalenia dotyczące jego czynnej ochrony oraz zakazy właściwe dla tego obiektu, obszaru lub jego części, wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 45 ust. 1 ustawy.

W tym zakresie, ustanawiając zakazy właściwe dla stanowiących przedmiot uchwały pomników przyrody, w treści § 3 pkt 2) uchwały, wprowadzono zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu.

Postanowienie to pozostaje niespójne z treścią odpowiedniego zakazu ujętego w katalogu art. 45 ust. 1 ustawy. Ustawodawca przewidział, że w stosunku do pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego może być wprowadzony zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, jednakże - z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych (art. 45 ust. 1 pkt 2) ustawy).

Zakaz wynikający z uchwały Rady Miejskiej w Gołdapi (stanowiącej akt prawa miejscowego), nie uwzględnia kategorii prac dopuszczonych ustawą na zasadzie wyjątków.

Zdaniem organu nadzoru, stanowi to niedopuszczalną modyfikację przepisów ustawy.

Podnieść należy, iż ustawodawca przewidując możliwość wprowadzenia zakazu wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu wyraźnie zastrzegł rodzaje prac, których ustanowiony zakaz obejmować nie może.

Prace ziemne trwale zniekształcające rzeźbę terenu (jak przyjmuje judykatura) polegać mogą na niwelacji wzgórza, wykopaniu stawu, zmianie biegu rzeki, wycięciu lasu lub innych podobnych działaniach (tak m.in. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 29 września 2008 r., sygn.: IV SA/Wa 952/08, z dnia 13 grudnia 2017 r., sygn.: IV SA/Wa 1267/17, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Rzeszowie, w wyroku z dnia 5 marca 2019 r., sygn.: II SA/Rz 1405/18).

O ile nawet (z uwagi na położenie pomników przyrody na terenie gminy Gołdap) w poszczególnych stanach faktycznych zapewne nie wystąpi konieczność realizacji prac przeciwsztormowych, to nie można w sposób jednoznaczny i ostatecznie wykluczyć zasadności lub konieczności wykonania prac przeciwpowodziowych, a zwłaszcza - prac związanych z budową, remontem lub naprawą urządzeń wodnych, które to urządzenia definiować należy zgodnie z art. 16 pkt 65) ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2023 r., poz. 1478 z późn.zm.) jako urządzenia lub budowle służące do kształtowania zasobów wodnych lub korzystania z tych zasobów, w tym :

- a) urządzenia lub budowle piętrzące, przeciwpowodziowe i regulacyjne, a także kanały i rowy,
- b) sztuczne zbiorniki usytuowane na wodach płynących oraz obiekty związane z tymi zbiornikami,
- c) stawy, w szczególności stawy rybne oraz stawy przeznaczone do oczyszczania ścieków albo rekreacji,
- d) obiekty służące do ujmowania wód powierzchniowych oraz wód podziemnych,
- e) obiekty energetyki wodnej,
- f) wyloty urządzeń kanalizacyjnych służące do wprowadzania ścieków do wód, do ziemi lub do urządzeń wodnych oraz wyloty służące do wprowadzania wody do wód, do ziemi lub do urządzeń wodnych,
- g) stałe urządzenia służące do połowu ryb lub do pozyskiwania innych organizmów wodnych,
- h) urządzenia służące do chowu ryb lub innych organizmów wodnych w wodach powierzchniowych,
- i) mury oporowe, bulwary, nabrzeża, mola, pomosty i przystanie,
- j) stałe urządzenia służące do dokonywania przewozów międzybrzegowych.

Podnieść należy także, że akty prawa miejscowego stanowią prawo powszechnie obowiązujące na terenie działania organu, który je ustanowił. Z tych też względów, postanowienia uchwał muszą być sformułowane w sposób staranny, precyzyjny i czytelny, adekwatny do wymogów wynikających z delegacji ustawowej. Prawidłowo sformułowane przepisy prawa miejscowego nie mogą być sprzeczne z normami wyższego rzędu, gdyż prowadzić to może do wadliwej wykładni lub stosowania luzu interpretacyjnego przy podejmowaniu decyzji.

Zgodnie z poglądami doktryny oraz ustaloną linią orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, każdy przepis prawny winien być skonstruowany poprawnie z punktu widzenia językowego i logicznego. Wymóg jasności oznacza zwłaszcza nakaz tworzenia przepisów klarownych i zrozumiałych dla ich adresatów, którzy od racjonalnego prawodawcy oczekiwać mogą stanowienia norm prawnych niebudzących wątpliwości co do treści nakładanych obowiązków i przyznawanych praw. Związana z jasnością precyzja przepisu winna przejawiać się w konkretności nakładanych obowiązków i przyznawanych praw, tak by ich treść była oczywista, niewymagająca stosowania wykładni systemowej i pozwalająca na wyegzekwowanie.

Wymagania powyższe określają zasadę prawidłowej (w tym - rzetelnej) legislacji, wynikającą z art. 2 Konstytucji RP.

Mając na uwadze powyższe, rozstrzygnięto jak w sentencji.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie za pośrednictwem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

wz. Wojewody Warmińsko-Mazurskiego
Mateusz Szauer
I Wicewojewoda Warmińsko-Mazurski